

Zpráva ze zahraniční služební cesty	
Účel cesty:	IMPEL Waste & TFS NCP Best Practice Meeting IMPEL Waste & TFS konference 2023
Místo konání:	Drážďany Země konání: SRN
Den odjezdu:	13. 11. 2023 Den návratu: 16. 11. 2023
Účastníci cesty:	Martin Zemek, ČIŽP ŘDT, OOH Alice Pokorná, ČIŽP ŘDT, OOH

Výsledky a průběh setkání IMPEL Waste & TFS NCP Best Practice Meeting 2023

14. 11. 2023

Předsedající: Martin Zemek, Česká republika

Cílem setkání zástupců National Contact Point - NCP (národní kontaktní body) bylo usnadnit výměnu, sdílení a diskuse o zkušenostech a osvědčených postupech souvisejících s prosazováním evropského nařízení o přepravě odpadů (WSR) a s rozvojem portfolia projektů IMPEL Waste & TFS pro plánovací období 2025-2027. Program setkání byl navržen tak, aby odpovídal těmto cílům a podporoval aktivní účast a spolupráci mezi účastníky.

Na místě bylo přítomno 22 zástupců z 19 zemí a 7 členů Řídicího výboru. Zasedání zahájil Martin Zemek (ČIŽP). Byl schválen program jednání podle předložené agendy. Zasedání se konalo jako společné zasedání s národními kontaktními místy a Řídicím výborem (ŘV). Účelem bylo projednat projektové záměry/návrhy a řízení na roky 2025-2027. Konečným účelem bylo dohodnout se na projektech a jejich řízení.

Reprezentant Holandska přednesl prezentaci o projektu ELV a ojetých vozidel NL - Ojetá vozidla do Afriky. Vyzval kolegy, aby se připojili k činnosti v oblasti prosazování tohoto tématu.

Řídicí výbor dále diskutoval o vedení skupiny v příštích letech. Bylo rozhodnuto, že pro období 2025-2027 budou vypracovány tři nové projektové záměry:

- Projekt Enforcement Actions – prosazování práva prostřednictvím kontrol, výměny a sdílení zkušeností by mohl být využit jako zastřešující projekt pro menší projekty, např.
 - Autovraky/nákladní vozidla a náhradní díly
 - pokyny pro repatriaci (aktualizace stávajících pokynů po zveřejnění aktualizovaných WSR)
 - vývoz baterií a solárních panelů k opětovnému použití, klasifikace
- OPERAČNÍ A STRATEGICKÁ PRÁCE IMPEL ET WASTE a TFS
 - Výroční konference, zasedání NCP, spolupráce v rámci jiných sítí
 - včetně možných nadcházejících otázek souvisejících s prováděním aktualizovaného WSR

Nový projekt týkající se plastových odpadů jako zastřešující projekt pro následující témata:

- plastové obaly
- vývoz plastového odpadu z EU
- problematika plastových odpadů

Projekty budou předloženy do 22. 12. 2023 k prvotní revizi a předány ke schválení na Valné shromáždění IMPEL v roce 2024.

IMPEL Waste & TFS konference 2023

14–16. 11. 2024

Konference probíhala v hybridním formátu, 41 účastníků na místě, 37 online.

První den jednání

Konferenci zahájil předseda Řídícího výboru IMPEL Waste & TFS a dále přivítali účastníky viceprezidentka Landesdirektion Sachsen a zástupce Saského státního ministerstva pro energetiku, ochranu klimatu, životní prostředí a zemědělství.

Následovala přednáška účastníka z Generálního ředitelství pro životní prostředí Evropské komise. V rámci této přednášky byly představeny práce na několika nařízeních a směrnicích (WSR, ELVs, obaly, baterie). Diskutováno bylo zejm. nařízení WSR, které má přinést některé nové nástroje, jako např. kontrolu přepravy ze strany EK (OLAF), vytvoření skupiny pro prosazování nařízení při EK, elektronizaci přeprav vč. zeleného seznamu apod.

Následovaly „updatey“ z portfolia projektů ET IMPEL Waste & TFS Projects:

- NCP setkání
- Plasty a plastový odpad
- Recyklace lodí
- Odpady a cirkulární ekonomika WEEE

První den byl ukončen prezentací Sekretariátu Basilejské, Rotterdamské a Stockholmské úmluvy zaměřeným zejm. na položky elektroodpadů, které byly schváleny v rámci jednání Basilejské úmluvy. Od roku 2025 by měl být export elektroodpadu z EU do 3. zemí regulován v rámci procesu PIC (oznámení a souhlas), položky se musí ještě implementovat do EU práva (obdobně jako plastový odpad).

Druhý den jednání

V následující den proběhly přednášky – aktuality z partnerských sítí:

- Asijská síť pro prevenci nezákonného přeshraničního pohybu nebezpečných odpadů – zejm. na nové položky elektroodpadů

Další aktuality podaly partnerské sítě státních zástupců (ENPE), policejních orgánů (EnvicrimeNet) a soudců (EUFJE).

Projektová vedoucí projektu SWEAP prezentovala činnost projektu SWEAP zaměřeného na reporting inspekcí přepravy odpadů, GPS trackerů a výměny inspektorů a školení inspektorů a celníků.

Zástupce OLAF (EK) objasnil roli tohoto úřadu v oblasti obchodování s odpady, zmínil potřebu se touto oblastí zabývat více i v rámci obchodu v EU, nutnost je více sbírat a analyzovat data.

Zástupkyně Polska prezentovala případové studie zaměřené zejm. na dovoz ojetin ze Severní Ameriky, kdy vozidla již byla vyřazena z registrů vozidel v Kanadě nebo USA jako vozidla určená k likvidaci. V Polsku existují společnosti, které dokáží tyto vraky dovést a legalizovat pro další používání. Veškeré dovozy však probíhají v režimu použitého zboží, nikoliv v režimu odpadů, příjemci nemají potřebná oprávnění.

Zástupci Norska prezentovali plánování inspekcí na základě rizikové analýzy a praktické zkušenosti z kontrol a vymáhání WSR – např. jako zajímavost zmínili, že po vývozcích odpadů požadují zpět

vrácené a potvrzené Annexy VII o realizované přepravě. Bez těchto potvrzení nelze považovat přepravu za dokončenou a legální.

Následoval blok workshopů zaměřený na použité akumulátory a konec odpadů z plastů (pro online účastníky). Blok týkající se autovraků/dílů a použitých pneumatik měl za cíl identifikovat slabá místa a nejčastější scénáře vývozu z EU, přístupy jednotlivých úřadů k této problematice (hodnocení odpad/neodpad) a jako základ budoucího projektu v rámci Enforcement actions (guidelines). Např. zástupci NL prezentovali, že posuzují ojetá vozidla, která nemají platnou technickou prohlídku tak, že chtějí mít vyčísleny náklady na opravu vozidla pro účely zprovoznění vozidla na pozemních komunikacích, pakliže je částka vyšší než cena samotného vozidla, považují toto vozidlo za autovrak. Rovněž musí splňovat alespoň emisní třídu EURO3, kdy vozidlo pro vývoz musí disponovat katalyzátorem.

Přednáška týkající se envirokriminality v odpadech od zástupce SEPRONA (Španělsko) byla zaměřena na modus operandi, finanční analýzu a další aspekty spojené s trestnou činností v odpadovém hospodářství, zejm. při nelegální přepravě odpadů mezi členskými státy.

Třetí den jednání

Poslední den byl zaměřen na pohled veřejného sektoru a pohled průmyslu/oborových organizací.

Michael Billig jako nezávislý a přední německý novinář zabývající se problematikou nezákonného nakládání s odpady představil reportáž o nelegálních vývozech odpadu do ČR a Polska. V roce 2019 vydal také knihu o německé odpadové mafii. V letošním roce zveřejnil video/dokument na německé veřejnoprávní televizi ZDF, kde se svým týmem odhalil systém a modus operandi vývozu plastového odpadu z Německa do Polska a České republiky, podpořil právníky a fyzické osoby, které za tímto byznysem stojí.

Další přednášky byly zaměřeny na náhled soukromých subjektů na poli recyklace, na současnou a budoucí legislativu EU v oblasti nakládání s odpady. Jako první zazněl příspěvek oborové organizace EERA - neziskové obchodní sdružení, které zastupuje a vyjadřuje názor společností zabývajících se opětovným použitím, recyklací a zpracováním elektroniky v celé Evropě. EERA vyjádřila podporu IMPEL a nutnému boji proti nezákonným praktikám v oblasti vývozu druhotných surovin z EU (ať už jako použitých elektrospotřebičů či částečně demontovaných dílů) do zemí jako Pákistán, zemí JV Asie, Afriky apod., kdy se ztrácí cenné a kritické suroviny potřebné pro další výrobu v EU. Podpořila zavedení standardů a nezávislé certifikace CENELEC v rámci EU pro recyklaci elektroniky. Další příspěvek zaměřený na praktické aspekty při dodržování WSR ze strany povinných subjektů přednesla manažerka kvality a životního prostředí Import/Export společnosti Ragn-Sells (soukromá podnikatelská skupina, která provozuje společnosti zabývající se nakládáním s odpady, ekologickými službami a recyklací ve čtyřech zemích: Švédsko, Norsko, Dánsko, Estonsko).

Cestovní zpráva předložena dne: 8. 12. 2023

Zpracoval: Ing. Martin Zemek, Ph.D., vedoucí Oddělení odpadového hospodářství
Mgr. Alice Pokorná, oddělení odpadového hospodářství

Schválil: RNDr. Oldřich Jarolím, ředitel Odboru technické ochrany a integrované prevence